

Μετανάστες Μαθητές

Μετανάστες Μαθητές

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

1. Εφαρμόστε θεραπευτικού τύπου παρεμβάσεις. Αναπτύξτε και εφαρμόστε μια αντιρατσιστική πολιτική, η οποία επικεντρώνεται σε κάθε πιθανό κρούσμα ρατσισμού ενάντια σε μαθητές που έχουν την ιδιότητα του μετανάστη, του αιτούντος άσυλο ή του πρόσφυγα και το οποίο μπορεί να προκύπτει ως αποτέλεσμα στοιχείων της διαφορετικής τους ταυτότητας όπως είναι η καταγωγή τους, η προφορά τους, οι γλωσσικές τους ικανότητες, η εμφάνισή τους, το νομικό καθεστώς που διέπει την παρουσία τους στη χώρα, ή η θρησκεία τους.

[Αναφορά: Gibson, M. A. (1987). The school performance of immigrant minorities: A comparative view. *Anthropology & education quarterly*, 18(4), 262-275.]

2. Κάντε τις κατάλληλες προσαρμογές στο Αναλυτικό Πρόγραμμα ώστε να παρουσιάσετε το φαινόμενο της μετανάστευσης μέσα στην Ιστορία καθώς και το συναφές με το φαινόμενο αυτό έργο συγγραφέων, ιστορικών, καλλιτεχνών και διανοούμενων από διάφορα πεδία.
3. Αμφισβητήστε και αποδομήστε τα στερεότυπα σε σχέση με τους μετανάστες, όπου αυτά εμφανίζονται μέσα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των τραγουδιών, ποιημάτων, λογοτεχνίας, μαθηματικών και άλλων περιοχών.
4. Διακοσμήστε τις τάξεις σας με φωτογραφίες διαφορετικών ανθρώπων που είναι πρότυπα προς μίμηση, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων μεταναστών. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό που έχει εκδώσει η UNICEF ή άλλοι εθνικοί και διεθνείς φορείς και ΜΚΟ.

[Αναφορά: Suárez-Orozco, C., Suárez-Orozco, M. M., & Todorova, I. (2009). *Learning a new land: Immigrant students in American society*. Harvard University Press.]

5. Δώστε χρόνο στους μαθητές να αφηγηθούν εμπειρίες της ζωής τους. Πρόκειται για έναν από τους πιο σημαντικούς τρόπους, ώστε να υπάρξει αλληλοκατανόηση μεταξύ των μαθητών. Ενσωματώστε στο μάθημά σας ιστορίες μεταναστών, όπως αυτές καταγράφονται στη Λογοτεχνία ή μέσω της εξιστόρησης οικογενειακών ιστοριών ή μέσω πρότζεκτ ψηφιακών αφηγήσεων, στα οποία οι μαθητές μπορούν να μάθουν ότι και άνθρωποι από τη δικιά τους χώρα έχουν μεταναστεύσει σε άλλες. Είναι πολύ καλό να συμβουλευστείτε τους μαθητές να αναφέρουν ιστορίες από το κοντινό κοινωνικό τους περιβάλλον, φροντίζοντας ωστόσο να μη βρεθούν στο επίκεντρο οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Συχνά, παρά τις καλύτερες προθέσεις, οι μαθητές αυτοί στοχοποιούνται μέσω τέτοιων αφηγήσεων.

[Αναφορά: Sfard, A., & Prusak, A. (2005). Telling identities: In search of an analytic tool for investigating learning as a culturally shaped activity. *Educational researcher*, 34(4), 14-22.]

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

Πειθαρχία

Οργανώστε προγράμματα μετά τη λειτουργία του σχολείου (π.χ. βραδινές τάξεις ή θερινά προγράμματα) με στόχο τη γλωσσική και ακαδημαϊκή ενίσχυση των μεταναστών μαθητών μέσα σε ένα ασφαλές, ευχάριστο και επιτηρούμενο περιβάλλον.

[Αναφορά: Lucas, T., Henze, R., & Donato, R. (1990). Promoting the success of Latino language-minority students: An exploratory study of six high schools. Harvard Educational Review, 60(3), 315-341]

Ασφάλεια

Προσφέρετε προγράμματα μετά τη λειτουργία του σχολείου (π.χ. βραδινές τάξεις ή θερινά προγράμματα) με στόχο τη γλωσσική και ακαδημαϊκή ενίσχυση των μεταναστών μαθητών μέσα σε ένα ασφαλές, ευχάριστο και επιτηρούμενο περιβάλλον.

[Αναφορά: Lucas, T., Henze, R., & Donato, R. (1990). Promoting the success of Latino language-minority students: An exploratory study of six high schools. Harvard Educational Review, 60(3), 315-341]

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός των μεταναστών:

Σύμφωνα με τη συνθήκη του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα:

«Ο όρος *μετανάστης* στο άρθρο 1.1. νοείται ως μια κατηγορία η οποία καλύπτει όλες τις περιπτώσεις στις οποίες λαμβάνεται με ελεύθερη βούληση η απόφαση κάποιος να μεταναστεύσει για λόγους αναζήτησης καλύτερων συνθηκών ζωής, αλλά χωρίς την επιρροή κάποιου πιεστικού εξωτερικού παράγοντα.» (1)

Αυτός ο ορισμός διαφοροποιεί σαφώς τους μετανάστες από τους πρόσφυγες, τους εκτοπισμένους ή άλλες κατηγορίες, οι οποίοι δια της βίας εγκαταλείπουν τα σπίτια τους. Οι μετανάστες είναι άνθρωποι οι οποίοι επιλέγουν πότε θα φύγουν από την πατρίδα τους και που θα πάνε έστω και αν σε αρκετές περιπτώσεις οι σχετικές επιλογές είναι πολύ περιορισμένες. Ο ειδικός αγορητής της Επιτροπής για τα ανθρώπινα δικαιώματα του ΟΗΕ έχει προτείνει ως μετανάστες να θεωρούνται οι εξής:

(α) Άτομα τα οποία βρίσκονται έξω από την επικράτεια της χώρας της οποίας αποτελούν πολίτες και άρα δεν απολαμβάνουν τη νομική προστασία που απορρέει από αυτή τους την ιδιότητα (καθώς βρίσκονται εντός της επικράτειας μιας άλλης χώρας)

(β) Άτομα που δεν απολαμβάνουν τη γενική νομική αναγνώριση των δικαιωμάτων που απολαμβάνουν τα άτομα τα οποία γίνονται δεκτά ως πρόσφυγες σε μια χώρα

(γ) Άτομα που δεν απολαμβάνουν τη γενική νομική αναγνώριση των δικαιωμάτων τους ως αποτέλεσμα διπλωματικών συμφωνιών, visas ή άλλων συμφωνιών.²

Οι μετανάστες μπορούν να διακριθούν σε πρώτης ή δεύτερης γενιάς. Ο όρος «πρώτης γενιάς» μπορεί να αναφέρεται είτε σε άτομα που γεννήθηκαν σε μια χώρα, αλλά μετεγκαταστάθηκαν σε μια άλλη σε νεαρή ηλικία ή στα παιδιά που γεννήθηκαν σε μια χώρα στην οποία μετεγκαταστάθηκαν οι γονείς τους. Ο όρος «δεύτερη γενιά» αναφέρεται στα παιδιά των μεταναστών πρώτης γενιάς. Οι μετανάστες της πρώτης γενιάς αντιμετωπίζουν δύσκολες και πιεστικές εκπαιδευτικές προκλήσεις.

[Αναφορές:

(1) http://www.coe.int/t/democracy/migration/default_en.asp

(2) Gabriela Rodríguez Pizarro, Special Rapporteur of the Commission on Human rights in A/57/292, Human rights of migrants, Note by the Secretary-General. 9 August 2002.]

Βιβλιογραφική επισκόπηση

Η ενσωμάτωση μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο έχει αποτελέσει κεντρικό ζητούμενο σε πολλά εκπαιδευτικά συστήματα σε όλο τον κόσμο τις τελευταίες δυο δεκαετίες ιδιαίτερα μετά τις αλλαγές στην ανατολική Ευρώπη και τους πολέμους στη μέση ανατολή (Simon, Malgorzata & Beatriz, 2007).

Τόσο εθνικής όσο και διεθνούς εμβέλειες μελέτες, συχνά δείχνουν ότι οι επιδόσεις των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο είναι σημαντικά χαμηλότερες σε σχέση με τους υπόλοιπους μαθητές. Ωστόσο, εάν εξεταστεί η επίδραση κοινωνικο-οικονομικών, κοινωνικο-πολιτιστικών και σχολικών παραγόντων στη σχετική επίδοση των πρώτης και δεύτερης γενιάς μεταναστών μαθητών, στις περισσότερες χώρες προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες ευθύνονται σε σημαντικό βαθμό για τις χαμηλότερες επιδόσεις των μεταναστών-μαθητών, ενώ οι κοινωνικο-πολιτιστικοί παράγοντες ευθύνονται σε μικρό βαθμό και οι σχολικοί παράγοντες αναδεικνύονται ως σημαντικοί σε ένα περιορισμένο μόνο αριθμό περιπτώσεων. Επομένως, οι μετανάστες μαθητές έχουν χαμηλότερη επίδοση συγκρινόμενοι με τους γηγενείς μαθητές, είτε λόγω του χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού τους επιπέδου (όπως ακριβώς συμβαίνει και τους με τους γηγενείς συμμαθητές τους με παρόμοια κοινωνικο-οικονομική προέλευση), είτε λόγω γλωσσικών εμποδίων (Schleicher, 2006). Επιπλέον, σε όλες τις χώρες φαίνεται πως το κλειδί για να βελτιώσουν οι μετανάστες μαθητές τις σχολικές τους επιδόσεις είναι η γλώσσα που μιλιέται στο σπίτι. Κατά συνέπεια, η εκπαιδευτική πολιτική θα πρέπει να εστιάσει στην ενσωμάτωση των μαθητών αυτών στα σχολεία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις γλωσσικές δεξιότητες, εάν είναι δυνατόν, από τα πρώτα στάδια της σχολικής τους πορείας (Entorf & Minoiu, 2005).

Ιστοσελίδες και Αναφορές Οργανισμών

Ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την εκπαίδευση μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, η οποία περιλαμβάνει πολλά κείμενα εκπαιδευτικής πολιτικής και υλικά για τους εκπαιδευτικούς: <http://www.sirius-migrationeducation.org/>

Αναφορά του ΟΟΣΑ η οποία περιλαμβάνει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PISA σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο σε διάφορες χώρες και γνωστικά αντικείμενα: <https://www.oecd.org/education/Helping-immigrant-students-to-succeed-at-school-and-beyond.pdf>

Αναφορά του δικτύου Ευριδίκη σχετικά με το πώς οι Ευρωπαϊκές χώρες ενσωματώνουν μετανάστες μαθητές στα εκπαιδευτικά τους συστήματα:

http://eacea.ec.europa.eu/Education/eurydice/documents/thematic_reports/101EN.pdf

Ιστοσελίδα του ευρωπαϊκού προγράμματος TIES-The integration of the European Second Generation: <http://www.tiesproject.eu/content/view/20/35/lang,en/>

Αναφορά του συνεδρίου του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Συμβουλίων Εκπαίδευσης, το οποίο έλαβε χώρα στη Λάρνακα της Κύπρου μεταξύ 15-17 Οκτωβρίου του 2012 με κεντρικό θέμα «Μετανάστευση και Εκπαίδευση»:

<http://www.eunec.eu/sites/www.eunec.eu/files/attachment/files/report.pdf>

Χρήσιμα περιοδικά

Race, Ethnicity and Education: <http://www.tandfonline.com/loi/cree20#.Vo5mHfeTviU>

Intercultural Education: <http://www.tandfonline.com/loi/ceji20#.Vo5oMPeTviU>

Diaspora, indigenous and minority education: <http://www.tandfonline.com/toc/hdim20/current>

Αναφορές

Banks, J. A. (2015). Cultural diversity and education. London: Routledge.

Entorf, H., & Minoiu, N. (2005). What a difference immigration policy makes: A comparison of PISA scores in Europe and traditional countries of immigration. German Economic Review, 6(3), 355-376.

Gay, G. (2010). Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice. New York: Teachers College Press.

Gitlin, A., Buendia, E., Crosland, K., & Doumbia, F. (2003). The production of margin and center: Welcoming-unwelcoming of immigrant students. American Educational Research Journal, 40(1), 91-122.

Mitchell, N., & Bryan, J. (2007). School-family-community partnerships: Strategies for school counselors working with Caribbean immigrant families. Professional School Counseling, 10(4), 399-409.

Rong, X. L., & Preissle, J. (2008). Educating immigrant students in the 21st century: What educators need to know. Corwin Press.

Simon, F., Malgorzata, K., & Beatriz, P. (2007). Education and Training Policy No More Failures Ten Steps to Equity in Education: Ten Steps to Equity in Education. OECD Publishing.

Schleicher, A. (2006). Where immigrant students succeed: a comparative review of performance and engagement in PISA 2003. Intercultural Education, 17(5), 507-516.

Thomas, T. N. (1995). Acculturative stress in the adjustment of immigrant families. Journal of Social Distress and the Homeless, 4(2), 131-142.

Valdés, G. (1998). The world outside and inside schools: Language and immigrant children. Educational researcher, 27(6), 4-18.

Villegas, A. M., & Lucas, T. (2007). The culturally responsive teacher. Educational Leadership, 64(6), 28.